FAIR ACTION

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021

© David Lundmark/Dagens Arbete

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KORT OM OSS	**3**
KANSLICHEFEN HAR ORDET	**4**
FRAMGÅNGAR I URVAL 2021	**5**
VÅRA GRANSKNINGAR OCH PÅVERKANSARBETE 2021	**6**
SÅ KOMMUNICERADE VI 2021	**11**
NÄTVERK OCH SAMARBETEN	**15**
STYRELSE, KANSLI OCH MEDLEMMAR	**17**
HÅLLBARHETSRAPPORT 2021	**18**
ÅRSREDOVISNING 2021	**29**

KORT OM OSS

Fair Action är en ideell förening som sätter press på företag att förbättra arbetsvillkor och betala levnadslöner.

Vi granskar företag
Fair Action är en ideell förening som sätter press på företag att förbättra arbetsvillkor och betala levnadslöner.

Vi låter fler röster höras
Vi vill att de som arbetar i svenska företags leverantörsled själva ska komma till tals och få bättre möjligheter att kräva sina rättigheter. Därför samarbetar vi med lokala organisationer i produktionsländer.

Experter på företagsansvar
Vi bildades 1996 och sedan dess har vi fått utmärkelser som Blåslampan och Giraffpriset för vårt arbete med att påverka företag.

Tillsammans kan vi påverka
Vi har runt 250 medlemmar, sju anställda på kansliet och en ideellt arbetande styrelse.

KANSLICHEFEN HAR ORDET

Klädföretag med H&M i spetsen backade våren 2021 ur det brand- och byggnadssäkerhetsavtal som togs fram efter kollapsen av Rana Plaza 2013, en katastrof där 1 134 människor miste livet i en klädfabrik i Dhaka, Bangladesh. Det här avtalet är ett av få avtal där klädmärken är juridiskt bundna till att bidra till säkrare arbetsplatser. Fair Action skrev ett öppet brev till samtliga svenska textilföretag med produktion i Bangladesh för att understryka vikten av avtalets överlevnad. Efter vårt brev och fortsatt kampanj valde H&M under sensommaren att förnya avtalet och de flesta14 andra svenska företagen valde att haka på. Under 2022 förväntar vi oss att eftersläntrare som IKEA också tar sitt ansvar.

Charlie Aronsson, vik kanslichef

Företag i alla branscher har under lång tid kunnat blunda för allvarliga problem i sin produktion då det inte funnits bindande lagstiftning på plats. Den 22 januari tog utrikeshandelsminister Anna Hallberg emot 21 000 underskrifter från kampanjen ”Visa handlingskraft”. Över 100 företag, organisationer och fackförbund ställde sig också bakom kampanjens krav på en lag som kräver att företag respekterar mänskliga rättigheter och miljö i all sin verksamhet. Fair Action var en av initiativtagarna till kampanjen. Under 2022 kommer förhandlingar om ett EU-lagförslag att inledas.

Att konsumenter är viktiga för att sätta press på företag är något som Fair Action får bevisat, gång på gång. I skolprojektet ”Vi handlar - vem betalar?” har Fair Action tillsammans med lärare och elever tagit fram ett verktyg som hjälper gymnasieelever att granska hur företag som är relevanta i deras vardag arbetar med hållbarhet. Under 2021 har vi testat verktyget skarpt tillsammans med 600 elever. Under 2022 kommer vi arbeta för att nå ännu fler ungdomar även utanför skolan. Att ta vara på unga konsumenters engagemang så att de ser att de kan göra skillnad är viktigt för ungas framtidstro och välmående.

Stort tack till alla våra medlemmar, följare och supportrar som stöttat oss under året!

FRAMGÅNGAR I URVAL 2021

Under året har Fair Action bidragit till att:

- H&M meddelar i sin hållbarhetsrapport 31 mars att lönenivån för de anställda nu vägs in när de väljer leverantörsfabriker. Detta kan vara ett incitament för leverantörer att höja lönerna för att få fler och större ordrar. Detta är något som Fair Action har rekommenderat H&M under flera år.

- H&M skrev på förlängningen av arbetsmiljöavtalet i Bangladesh tillsammans med 14 andra svenska bolag. Det ursprungliga avtalet togs fram 2013 efter kollapsen av klädfabriken Rana Plaza där 1 134 människor miste livet. Avtalet är en överenskommelse mellan köpande företag och fackförbund för att bidra till förbättrad säkerhet och arbetsmiljö i fabrikerna. Fair Action bidrog till att de svenska bolagen skrev under genom opinionsbildning, kampanjarbete och lobbying.

- Ellos skrev på förlängningen av arbetsmiljöavtalet i Bangladesh. Fair Action hjälpte personer som nominerats till priset ”Ellos Awards” att kontakta Ellos och fråga varför de inte vill skriva på arbetsmiljöavtalet för sina leverantörsfabriker i Bangladesh.

- Kampanjen “Visa handlingskraft” avslutades den 22 januari genom att de 21 000 underskrifterna som samlats in lämnades över till utrikeshandelsminister Anna Hallberg. Kampanjen uppmanade regeringen att arbeta för en lagstiftning som kräver att företag respekterar mänskliga rättigheter. Hallberg gav vid överlämningen besked om att Sverige ska driva att EU-lagförslaget ska gälla alla företag oavsett bransch. Dessutom nämnde ministern att en lagstiftning utan konsekvenser för de företag som bryter mot den blir tandlös. Under mötet refererade Hallberg också till problemet med låga löner i leverantörskedjorna.

- Den 10 mars röstade EU-parlamentet ja till att ge kommissionen i uppdrag att ta fram ett lagförslag kring företags ansvar för miljö och mänskliga rättigheter, så kallad due diligence. Inför omröstningen var Fair Action med om att författa ett brev från civilsamhället till svenska EU-parlamentariker med uppmaningen att rösta ja. I omröstningen röstade Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centern, Vänsterpartiet och Liberalerna ja. Sverigedemokraterna röstade nej, och Moderaterna och Kristdemokraterna avstod.

- Tre av sex svenska näthandlare som Fair Action granskat i rapporten ”Time to deliver”, Bubbleroom, Na-kd och Ellos går ut med offentliga leverantörslistor. Det gör att det är möjligt att få insyn i hur arbetsvillkoren ser ut i företagens tillverkning.

- Modeföretaget Totême som Fair Action tidigare granskat offentliggjorde en lista över sina leverantörsfabriker. Det gör att det går att få insyn i hur arbetsvillkoren ser ut i företagets tillverkning.

- 600 elever har använt Fair Actions material för gymnasieskolan. Syftet är att unga ska få verktyg och metoder för att självständigt granska företags hållbarhetsarbete.

VÅRA GRANSKNINGAR OCH PÅVERKANSARBETE 2021

Textilarbetare under fortsatt press

Förlängt säkerhetsavtal för klädfabriker i Bangladesh

Fair Action bidrog till att H&M skrev på förlängningen av arbetsmiljöavtalet i Bangladesh, vilket ledde till att 14 andra svenska klädföretag skrev på avtalet den 1 september.[1] Det ursprungliga avtalet togs fram 2013 efter kollapsen av klädfabriken Rana Plaza där 1 134 människor dog. Avtalet är en banbrytande överenskommelse mellan köpande företag och fackförbund att arbeta tillsammans för att förbättra säkerheten och arbetsmiljön för textilarbetarna. Avtalet är också unikt i det att det är juridiskt bindande.

Den 7 maj skickade Fair Action ett öppet brev till de 16 företag som tidigare skrivit under avtalet.[2] I brevet uppmanades företagen att skriva på förlängningen av avtalet som löpte ut den 31 maj. [3] Vi spred även information om det öppna brevet på vårt Instagram-konto och på webben. Totalt taggade drygt 20 följare olika företag och krävde att de skulle skriva under avtalet.

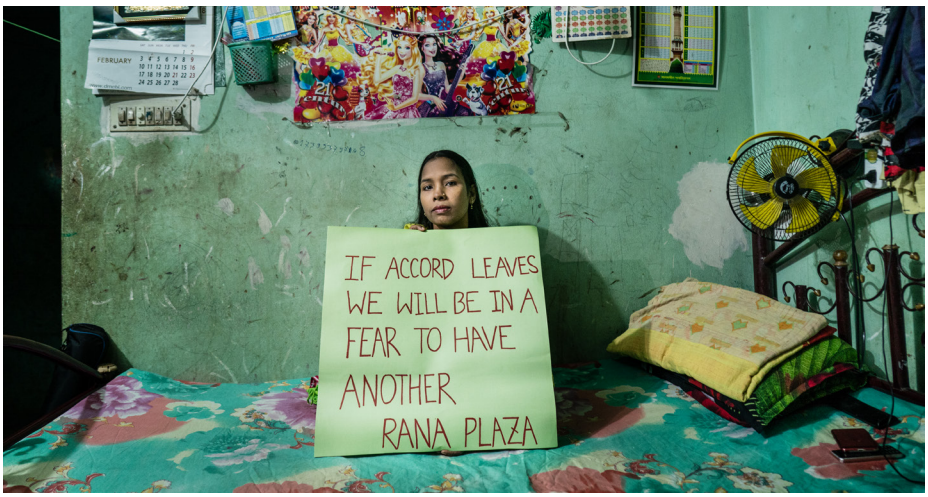

Arbetsmiljöavtalet har förbättrat säkerheten för över två miljoner anställda i textilindustrin i Bangladesh.
Foto: Kristof Vadino

Den 31 maj publicerade vi en debattartikel i Aktuell Hållbarhet med en uppmaning till H&M och de andra 15 svenska klädföretagen som köper kläder från Bangladesh att skriva på en förlängning av avtalet. Fashion Revolution stod också bakom debattartikeln.[4]

Under våren hade vi möten med den svenska ambassaden i Dhaka och CSR-ambassadören Cecilia Ekholm och hennes stab för att ge dem information om företagens agerande.

1 https://fairaction.se/press-kategori/fair-action-i-media/forlangt-sakerhetsavtal-for-kladfabriker-i-bangladesh/
2 https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/05/Oppet-brev.pdf
3 Brevet skickades även för kännedom till Swedwatch, Handelsanställdas förbund, IF Metall, Unionen, svenska ambassaden i Dhaka samt UD:s CSR-ambassadör.
4 https://www.aktuellhallbarhet.se/alla-nyheter/debatt/vand-inte-sommerskorna-ryggen-h-m-skriv-pa-sakerhetsavtalet/

Vi är glada att trycket på företagen till sist blev så stort att H&M och de andra företagen skrev under. Vår bedömning är att företagen hoppades att det inte skulle skapa så mycket uppmärksamhet om de valde att inte förlänga avtalet på grund av att mycket fokus i den offentliga debatten låg på konsekvenserna av pandemin. Nästa steg i arbetet med avtalet är nu att få på plats en utvidgning till fler länder där säkerheten och arbetsmiljön i klädfabrikerna är undermålig.

Globalt upprop mot IKEA

Den 17 november initierade Fair Action ett upprop för att få IKEA att skriva på arbetsmiljöavtalet i Bangladesh. Avtalet är en överenskommelse mellan köpande företag och fackförbund att arbeta tillsammans för att förbättra säkerheten i textil- och klädfabrikerna. Kampanjen koordinerades med organisationer inom Clean Clothes Campaign, och aktioner genomfördes både digitalt och fysiskt i IKEA-varuhus i Norge, Nederländerna och Storbritannien. IKEA gjorde dock inget åtagande att skriva under avtalet.

Protester i Bangladesh mot att IKEA inte skriver under arbetsmiljöavtalet. Foto: BGIWF/CCC

Kampanj för mer öppenhet om svenska företags tillverkning

Fair Action har under året bidragit till att fyra kläd- och sportföretag börjat redovisa var deras produkter tillverkas. Det gör att organisationer och fackföreningar i produktionsländerna kan kontakta företagen om anställda hos leverantörerna har en farlig arbetsmiljö eller tvingas jobba extremt långa dagar. Under pandemin har det blivit ännu viktigare att företagen talar om vilka fabriker de anlitar. Då går det att ta reda på hur anställda i produktionen påverkats när klädföretagen dragit tillbaka eller lagt mindre ordrar.

Granskning av näthandlare inom mode och sport

Många anser att de nya makthavarna i modesverige är medieprofiler och influencers med hundratusentals följare på Instagram och egna klädmärken. Under 2021 genomförde vi granskningen ”Time to deliver”, en granskning av hur öppna svenska näthandelsföretag är med vilka fabriker de anlitar samt vad textilarbetarna tjänar.[5] De granskade företagen var Ellos Group, Bubbleroom. Junkyard (Varner), Stronger, Ridestore och NA-KD. När vi påbörjade granskningen hade inget av företagen någon offentlig information om sina leverantörer, men under granskningen publicerade tre av sex företag leverantörslistor (Bubbleroom, Na-kd och Ellos). De övriga tre företagen har lovat att publicera under 2022, något Fair Action kommer följa upp. I samband med släppet av granskningen genomförde vi ett upprop mot varje företag på våra sociala medier. Totalt 756 personer deltog aktivt i uppropet.

Influencerföretag tar steg i rätt riktning

Modeföretaget Totême som Fair Action granskade i rapporten ”Use your influence” 2020 offentliggjorde i början av 2021 en lista över sina leverantörsfabriker. Det gör att det går att få insyn i hur arbetsvillkoren ser ut i deras tillverkning.

5 https://fairaction.se/press-kategori/pressmeddelanden/natbutiker-oppnar-upp-om-kladfabriker-men-tysta-om-sommerskornas-loner/

Anställda som tillverkar åt Nike har råkat illa ut under pandemin
Totalt under pandemin har minskad orderingång och i förlängningen uppsägningar och stängda fabriker gjort att textilarbetare förlorat totalt 3-6 miljarder USD i utebliven lagstiftad ersättning. Under 2021 har Fair Action som en del av nätverket Clean Clothes Campaign startat kampanjen #Payyourworkers som går ut på att se till att arbetarna får sin rättmätiga ersättning.

I oktober uppmanade vi våra följare i sociala medier att kräva att Nike säkerställer att de arbetare som inte fått sin lagstadgade ersättning under pandemin får det. Meddelandet som skickades ut dagen innan företagets årsstämma den 5 oktober nådde 22 060 personer.

Sonia Wazed, programchef på organisationen SLD i Indien.

Digitalt besök av Sonia Wazed
I oktober anordnade Fair Action fyra digitala möten med Sonia Wazed, programchef på organisationen SLD i Indien. Organisationen arbetar bland annat för kvinnors rättigheter och fokus under det digitala besöket var könsbaserat våld inom textilindustrin. Alla möten hade olika målgrupper: gymnasielever, influencers, politiker samt företag/fackförbund.
Det sistnämnda mötet arrangerades med ETI Sverige. Under mötet med influerarna fick deltagarna ta del av grafiskt material och statistik som de sen delade vidare vilket resulterade i nya medlemmar. Inläggen nåddes av sammanlagt 123 000 följare.

Hög tid för lagkrav om företags ansvar för mänskliga rättigheter

Under året har vi på olika sätt påverkat svenska beslutsfattare att agera för att få en effektiv EU-lagstiftning om företags ansvar för mänskliga rättigheter på plats.

Gemensamma påtryckningar på regeringen
Kampanjen "Visa handlingskraft" avslutades den 22 januari genom att 21 000 underskrifter lämnades över till utrikeshandelsminister Anna Hallberg. Genom uppropet visade de som skrivit under sitt stöd för en lagstiftning som kräver att företag respekterar mänskliga rättigheter i den egna verksamheten och i sina affärsrelationer. 100 företag, organisationer och fackförbund ställde sig också bakom kampanjens krav.

Hallberg gav på mötet besked om att Sverige ska driva att EU-lagstiftningen om företags ansvar för mänskliga rättigheter ska gälla alla företag oavsett bransch. Dessutom nämnde ministern att en lagstiftning utan konsekvenser för de företag som bryter mot den blir tandlös. Hallberg sa också att hon "inte är främmande" för att starta en utredning om hur lagstiftning om frågan på EU-nivå kan integreras i svensk lag. Under mötet refererade handelsministern också till problemet med låga löner i leverantörskedjorna och att det gjorts ett antal avslöjanden om dåliga arbetsvillkor de senaste åren.

Influencers skapar engagemang för hårdare lagkrav på företag
Dagarna innan överlämningen till handelsministern initierade Fair Action en slutspurt där vi uppmanade våra följare och andra organisationer i kampanjen att dela vårt Instagram-inlägg i sina storys och tagga handelsministern. Vi samarbetade också med influerarna Johanna N, Emma Sundh och Maria Soxbo som uppmanade sina följare att skriva under kampanjen och dela information. Antalet underskrifter ökade från drygt 18 000 till strax över 21 000 under dagarna före överlämningen.

EU-parlamentet vill se ambitiös lagstiftning om företagsansvar
Den 10 mars röstade EU-parlamentet ja till att ge grönt ljus till kommissionen att ta fram ett lagförslag kring företags ansvar för miljö och mänskliga rättigheter, så kallad due diligence. Inför omröstningen hade Fair Action haft ett möte med den socialdemokratiska europaparlamentarikern Evin Incir. Vi var också med och tog fram ett gemensamt mejl från civilsamhället till svenska EU-parlamentariker med en uppmaning att rösta ja.
I omröstningen röstade parlamentariker för S, Mp, C, V och L ja, medan SD röstade nej och M och Kd avstod.

Foto: Maria Soxbo

Podd-intervju om lagstiftning om företagsansvar
I oktober var vi med i Plan B-podden som drivs av Emma Sundh och Maria Soxbo. Avsnittet ”Bomull, bralla och bra villkor” handlade om hållbarhet i modeindustrin. Fair Action gästade podden och kommenterade hur den kommande EU-lagstiftningen kan göra skillnad för de som syr våra kläder.

Fair Action i skolan

Under 2021 har Fair Action testat ett studiematerial som består av sju övningar och ett granskningsverktyg. Vi har haft workshops med åtta skolor och fått bra feedback både från elever och lärare. Vi har även hållit i fortbildningar med över 150 lärare, bland annat genom ett samarbete med Den globala skolan.

Vi anordnade en paneldebatt om greenwashing under Almedalsveckan som bland annat gick ut på att unga fick ställa frågor till företag och experter. Med på mötet var skomärket Kavat och hållbarhetskonsulten Yrsa Lindberg från reklambyrån Futerra. Paneldebatten anordnades tillsammans med vår samarbetspartner Ung Media Sverige och runt 50 personer deltog. Samtalet spelades in och delar av det är med i studiematerialet.

Svenska banker vill påverka textilindustrin

Under 2021 har inte Fair Finance Guide genomfört någon policygranskning av bankerna, men Fair Action har under året arbetat med en granskning av bankernas arbete med levnadslöner inom textilindustrin som lanseras i januari 2022. Förutom arbetet med granskningen har Fair Action fört dialog med banker om både levnadslön och könsbaserat våld inom textilindustrin. Under året har Nordea som andra storbank infört levnadslön som ett krav i sin investerings-policy.

SÅ KOMMUNICERADE VI 2021

Utbildningar och föreläsningar
Drygt 900 personer har deltagit i utbildningar eller föreläsningar med Fair Action totalt under året. Vi har utbildat och föreläst på:

- Stockholms Internationella Handelsskolas (SIH) utbildningar för blivande inköpare, upphandlare och hållbarhetsspecialister.
- Södertörns högskolas masterutbildning i hållbart ledarskap.
- Sidas dialogforum för ett nittiotal anställda på organisationer.
- Sustainable Fashion Week i Östersund om lädertillverkning.

Fair Actions utbildningar och föreläsningar är ofta en ögonöppnare för deltagarna som får ökad förståelse för hur de både privat och i sin yrkesroll kan ha inverkan på hur företag och andra tar socialt ansvar i leverantörskedjan. 92% av studenterna som deltagit från Stockholms internationella handelsskola bedömer Fair Actions kursmoment som ”relevant för framtida yrkesutövning”.

Nedan några citat från våra utbildningar:

Tack för en bra kurs! Det har varit väldigt lärorikt och i många fall en ögonöppnare. Det känns också bra att ha den här kunskapen och att man förhoppningsvis kan applicera den på sin kommande arbetsplats för att göra världen till en bättre plats för alla.

Tack för den lärorika och givande kursperioden!

Väldigt bra! Gillade starkt att ni körde övningar & quiz i emellanåt. Det gjorde att man tog in mycket mer och det var roligt att varva med något annat men att det samtidigt hade med det vi pratat om att göra. Supernöjd!!

Instagram – Fair Actions största kanal
Under de senaste två åren har vi prioriterat Instagram som kanal. Det har lett till en kraftig ökning av följare och engagemang på vårt konto. Vid slutet av året lyckades vi spränga 6 000-barriären och den 31 december 2021 hade vi 6 047 följare. Vid samma tidpunkt 2020 låg följarantalet på 4 707 personer. En ökning med 28 procent jämfört med ifjol och kontot är nu vår största kanal.

Under året publicerade vi totalt 35 inlägg och i genomsnitt flera storys i veckan. Inläggen nådde 288 761 personer. Några av inläggen skapade extra stort engagemang bland följare. Flest gilla-markeringar (1 400) fick inlägget ”Svenska företag slopar säkerhetsavtalet” (1/9 2021) där vi listade vilka svenska företag som inte hade signerat arbetsmiljöavtalet i Bangladesh. Flest delningar (258) fick inlägget ”Katastrofen vid Rana Plaza får inte ske igen” (22/4 2021) där vi återpublicerade Max Gustafssons seriestripp om fabrikssäkerhet.

Störst räckvidd (25 000) hade ”Just pay it” (5/10 2021) där vi uppmanade följare att skriva under uppropet mot Nike. Våra inlägg hade överlag ett mycket högt engagemang. Jämfört med till exempel generella benchmark-siffror för sociala kanaler hade flera av våra inlägg mångdubbelt högre engagemang.

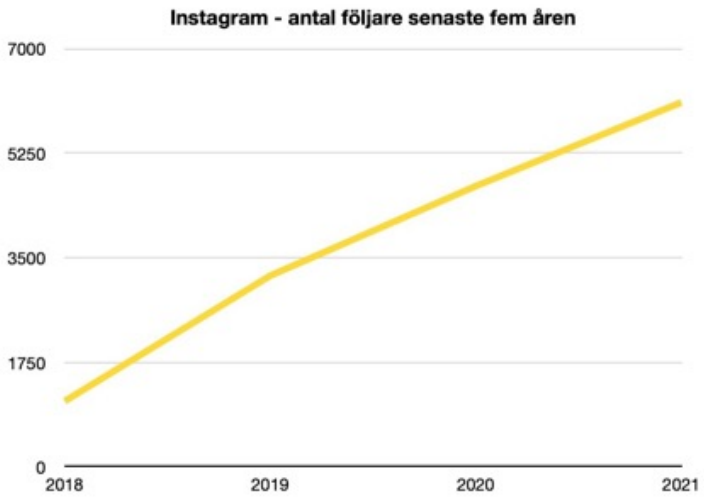

Vi har under året använt Instagrams funktion ”story” allt mer frekvent, både vid annonsering och spridning av eget innehåll men också för att dela nyheter och aktiviteter från samarbetsaktörer. Det har varit en bidragande faktor till den stora följarökningen. Att våra inlägg har delats av stora svenska konton och profiler har också påverkat engagemanget positivt. Vi kommer fortsätta prioritera Instagram som kanal med stort fokus på att fortsätta skapa delningsbart innehåll även 2022.

Twitter – här når vi politiker

I början av året hade vi 1 375 följare på Twitter, en siffra som ökade till 1400 vid årets slut. Våra tweets visades totalt 43 900 jämfört med 87 200 gånger under 2020. Vi har twittrat mycket om vår kampanj för EU-lagstiftning om företags ansvar för mänskliga rättigheter. Andra organisationer som deltagit i kampanjen har gett oss draghjälp och retweetat oss. Även tweets om arbetsmiljöavtalet för klädfabrikerna i Bangladesh fick bra spridning.

Twitter är den enda kanalen där vi skriver både på svenska och engelska. Tweetsen på engelska får ofta stor räckvidd, inte minst när Clean Clothes Campaign eller världsfacket IndustriAll retweetar våra tweets.

Facebook – viktig kanal för vår målgrupp

Vid årsskiftet 2022 följde totalt 5 880 personer Fair Actions facebooksida. Vi har med andra ord bibehållit antal följare då motsvarande siffra ifjol var 5 879 personer. Det kan dels förklaras av en lägre frekvens av publicerade inlägg, samt den mer långtgående trenden - att antalet nya följare på Facebook har stagnerat de senaste åren.

Vi publicerar ofta inlägg och driver även kampanjer på Facebook då en stor del av Fair Actions kärnmålgrupp har kanalen som sin främsta sociala mediekanal. Här finns också vår grupp “Fair Actions Nätaktivister”, ett bra forum att kraftsamla engagerade inför upprop och kampanjer.

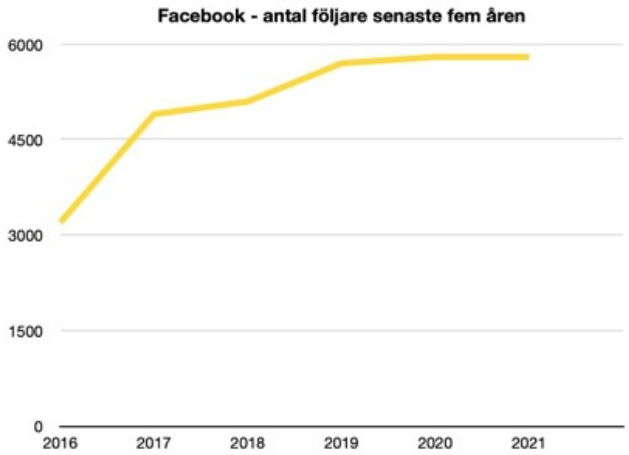

Det mest visade inlägget (19 000) var även i är seriestrippen "Katastrofen vid Rana Plaza får inte ske igen" som Max Gustavsson illustrerade år 2020, och som vi återpublicerade 22 april 2021. Det är även inlägget som fick flest gillamarkeringar (555) samt delningar (62) under året. Inlägget som presterade näst bäst var "Vad väntar handelsministern på? Dags att agera!" med en räckvidd på 9 000 personer, 88 gillamarkeringar och 8 delningar.

Under 2021 publicerade vi 24 inlägg och totalt nådde vi 137 821 personer på Facebook. Motsvarande siffror för 2020 var 37 inlägg som nådde runt 150 000 personer.

Influencersamarbeten

Vi har under 2021 nått totalt 144 075 personer genom samarbeten och aktiviteter med influencers. Denna räckviddssiffra bygger endast på synlighet vid betalda samarbeten eller inlägg där Fair Action har tagit fram eller står bakom innehållet.

- Johanna Leyman har under året delat flera av Fair Actions inlägg i stories på Instagram och hon har även nämnt oss i egna inlägg. I två inlägg har hon också använt vårt material, båda i samband med vårt arbete med könsrelaterat våld i modeindustrin. Det första den 4 mars och det andra inlägget publicerades 26 oktober, med en räckvidd på totalt 25 521 personer.

- Isabelle McAllister genomförde ett samarbete med oss i samband med lanseringen av vår granskning av svenska näthandelsföretag. Hennes inlägg och video på Instagram nådde 13 071 personer.

- Maria Soxbo genomförde ett samarbete med oss i samband med kampanjen att uppmana IKEA att skriva under arbetsmiljöavtalet i Bangladesh. Totalt nådde Marias inlägg på sin egen blogg och Instagram 21 075 personer.

- Åtta stycken influencers som medverkade på Fair Actions seminarium om könsrelaterat våld inom modeindustrin delade vårt innehåll. Tillsammans har de totalt 123 000 följare. Till exempel delade Monika Kichau, Samiiinas, Cecilia Blankens, Elif Abay och Rodja Pazooki.

Traditionell media – e-handel och klädfabriker i Bangladesh i fokus
Under 2021 nådde Fair Action knappt 1,3 miljoner personer via traditionell nyhetsmedia. Samma siffra 2020 var runt 1,2 miljoner personer. Fair Action figurerade totalt i 58 artiklar, radioinslag och poddar. Motsvarande siffra 2020 var 68.

Vår granskning av e-handlare inom mode och sportkläder fick bra genomslag med artiklar i SvD och på ehandel.se. Även vår kampanj för att få svenska klädföretag att skriva på arbetsmiljöavtalet i Bangladesh nådde ut. Bland annat gjorde TT en artikel med kommentar från Fair Action. Vi gästade även Plånboken i P1 och kommenterade kinesiska modejätten SHEIN.

Under året stod vi även bakom tre debattartiklar.

Hemsidan – många hittar till oss via Instagram
Det totala antalet unika besökare under 2021 var 25 000, en liten ökning jämfört med året innan då motsvarande siffra var cirka 24 000 personer. De flesta besökare hittar till vår webbsida genom att de googlar sig fram till oss. Flest besökare hade vi kring internationella kvinnodagen 8 mars, troligtvis på grund av våra utspel på Instagram kring våld mot kvinnor i klädfabriker. Även i samband med att vi gjorde ett upprop på Instagram för att få IKEA att skriva på arbetsmiljöavtalet för textilfabrikerna i Bangladesh syns en tydlig ökning av besökare.

En genomsnittlig användare stannade 1 minut och 30 sekunder på vår hemsida, vilket är ungefär 30 sekunder kortare än året innan. Besökare letar ofta efter våra granskningar av olika branscher, där vår sida om klädbranschen hade flest visningar följt av skobranschen. Näst mest besökt var sidan ”Tio frågor och svar om H&M:s löfte om rättvisa löner”.

Nyhetsbrev – H&M i Bangladesh engagerar
Vid årets början hade vi 1 941 prenumeranter, vilket minskade till 1 895 vid årets slut. Totalt gjorde vi 11 utskick, jämfört med 15 året innan. Prenumeranterna visade stort intresse för H&Ms agerande kring arbetsmiljöavtalet i Bangladesh, och även för vår sammanfattning av problematiken med tvångsarbete i Xinjiang i Kina. 24% av prenumeranterna läser nyhetsbrevet ofta och klickar sig vidare på länkarna. 12% av de som får nyhetsbrevet öppnar och läser det ibland.

NÄTVERK OCH SAMARBETEN

Samarbeten som föreningen har haft under året presenteras nedan i bokstavsordning:

Amnesty Sverige
Amnesty arbetar för mänskliga rättigheter inom en rad olika områden. Amnesty är också en av medlemmarna i Fair Finance Guide. Fair Action har under året haft en rad möten med politiker om den kommande EU-lagstiftningen om företagsansvar tillsammans med Amnesty.

Cividep India
Cividep är en indisk människorättsorganisation som erbjuder skydd, utbildning och stöd för arbetare inom sektorer som textil, IT och läder. En av organisationens viktigaste uppgifter är att förbereda och utbilda arbetare så att de själva kan organisera sig fackligt. Under 2021 bidrog Cividep till rapporten ”Put the money where the mouth is” – en granskning av bankernas påverkansarbete gentemot H&M kring levnadslöner.

Clean Clothes Campaign
Clean Clothes Campaign (CCC) är ett internationellt nätverk vars syfte är att förbättra villkoren för arbetare inom modeindustrin. Nätverket består av civilsamhällesorganisationer från både Europa och Asien. Vi samarbetar med CCC både vad gäller strategi för påverkansarbete gentemot klädbranschen, spridning av kampanjer, informationsinhämtning till granskningar och politisk påverkan.

Concord Sverige
Fair Action är medlem i plattformen Concord Sverige som påverkar och granskar den globala utvecklings- och biståndspolitiken. Concord samlar ett stort antal svenska organisationer i civilsamhället. Fair Action deltar i arbetet för en lagstiftning om företags ansvar för mänskliga rättigheter.

Den globala skolan
Den globala skolan är en del av Universitet och högskolerådet och arbetar med kompetensutveckling för lärare, skolledare och lärarstudenter i lärande för hållbar utveckling. Genom dem har vi fått uppdrag att hålla i fortbildningar kring vårt studiematerial till rektorer och lärare runt om i landet.

Fair Finance Guide
Fair Finance Guide (FFG) är ett samarbete mellan Sveriges Konsumenter, Amnesty, Diakonia, Naturskyddsföreningen och World Animal Protection som alla bidrar med fallstudier som jämförs med bankernas policys. FFG granskar och betygsätter bankers policys för socialt och miljömässigt ansvarstagande. Betygen publiceras på en hemsida där allmänheten enkelt kan jämföra sin banks betyg med konkurrenternas.

ForumCiv
Fair Action är medlemmar i ForumCiv som arbetar med utvecklingssamarbete och är en plattform för erfarenhetsutbyte, gemensamt agerande i intressefrågor och kompetensutveckling. ForumCiv vidarebefordrar också bidrag från Sida till mindre civilsamhällesorganisationer. Fair Action har bjudits in av ForumCiv att delta i olika strategiforum under året, både med Sida och internt.

Future Minds
Future Minds är ett nytt nationellt kunskapsprogram för gymnasieskolor med fokus på hållbar utveckling. Kunskapsprogrammet byggs med hjälp av medel från Allmänna Arvsfonden. Fair Action har, via vårt skolprojekt, medverkat i programmet genom att bistå med övningar och material. Fair Action har även bidragit med ett underlag till en modul som fokuserar på gymnasieskolans projektarbete under år 3.

Inno Community Development Organization
Inno är en kinesisk civilsamhällesorganisation som arbetar med arbetares rättigheter i tillverkningsindustrin. De driver klagomålsmekanismen Handshake Workers Hotline som når arbetare i 700 fabriker i Kina. Under 2021 bidrog organisationen till rapporten ”Time to deliver” genom att lyfta arbetsvillkor i Kinas kläd-textilfabriker.

Schyst resande
Fair Action är med i nätverket Schyst resande, tillsammans med Childhood, IOGT-NTO-rörelsen, Realstars, Svenska kyrkan, Svenska kyrkans Unga, Hotell- och restaurangfacket, Unionen och Union to Union.

Sveriges Konsumenter
Kemikalieappen är Sveriges Konsumenters verktyg för att hjälpa konsumenter att göra giftfria val och påverka företag att fasa ut farliga kemikalier. Under 2021 har Fair Action samarbetat med Kemikalieappen genom en gemensam kampanj som satte strålkastarljuset på hur kemikalier påverkar arbetare i produktionsländer.

Swedwatch
Fair Action är medlemmar i Swedwatch sedan organisationen startade. Under 2021 har vi haft kontakt angående Swedwatchs nya stadgar och är sedan årsmötet representerade av Fair Actions ordförande i styrelsen med arbetsmiljö som huvudsaklig arbetsuppgift. Fair Actions kansli har också haft två dialogsamtal om koordinering av de två föreningarnas respektive arbete.

Ung Media
Inom ramen för skolprojektet “Vi handlar, vem betalar?” samarbetar vi med Ung Media Sverige, en ideell ungdomsorganisation som samlar och stöttar unga medieproducenter från hela landet. De har ansvarat för studiematerialets delar kring mediaproduktion.
Till granskningsverktyget har de bland annat tagit fram tips på hur eleverna kan skriva grävande reportage, tips på intervjuteknik och genomgång av upphovsrättslagen.

STYRELSE, KANSLI OCH MEDLEMMAR

Styrelse
Styrelsen har sammanträtt fem gånger under 2021. Årsmötet ägde rum digitalt den 19 maj. Styrelsen består av Live Brathovde Häll, Julia Engqvist, Liv Fjellander, Sandhya Randberg, Jonas Andersson och Magnus Hedenmark. Sofia Stenfeldt är föreningens ordförande.

Sju anställda på kansliet
Under året har Charlie Aronsson, Malin Kjellqvist, Maria Sjödin, Elin Tjernström, Emma Grönlund, Hugo Ryckert och Nina Wertholz varit anställda på kansliet, med varierande tjänstgöringsgrad.

Medlemmar
Fair Action hade 241 betalande medlemmar i slutet av 2021, vilket är nästan samma medlemsantal som 2020. En ökning i antalet medlemmar med livslångt medlemskap noteras. På årsmötet beslutades att medlemsavgiften tas bort för ungdomar mellan 16 och 20 år. Varje år skickar vi ut en enkät till medlemmar och före detta medlemmar. Hela 90 procent av de som svarat på enkäten instämmer helt eller ganska mycket i att Fair Actions arbete har gett dem ökade kunskaper. Tre citat från enkäten:

”Bra att ni finns, fortsätt med det goda arbetet! :-) ”

”Fortsätt med ert viktiga arbete!”

”Ni gör ett fantastiskt bra jobb!”

HÅLLBARHETSRAPPORT 2021

Fair Actions verksamhet syftar till att skapa en mer hållbar värld. Vår verksamhetsidé är att sätta press på företag att ta ansvar för sociala och ekologiska konsekvenser genom hela leverantörskedjan. I allt vi gör - granskningar, kampanjer och påtryckningar - lyfter vi vikten av levnadslöner, inflytande och transparens. Hela vår verksamhetsberättelse kan därför ses som en del av vår hållbarhetsredovisning.

Sedan den 1 december 2016 finns lagkrav på att många svenska företag årligen ska avlägga en hållbarhetsrapport. Rapporten ska redogöra för organisationens hållbarhetsarbete samt vilka risker deras verksamhet innebär kopplat till hållbarhetsfrågor. Även om Fair Action inte själva omfattas av lagkravet är det naturligt att vi berättar hur vårt arbete påverkar människor och miljö, positivt och negativt. På så sätt föregår Fair Action med gott exempel gentemot de företag vi granskar och andra aktörer.

Hur vi rapporterar

I vår hållbarhetsredovisning utgår vi från de områden som omfattas av lagkravet, det vill säga sociala frågor, mänskliga rättigheter, miljö, personal och arbete mot korruption. Inom varje område gör vi en väsentlighetsanalys utifrån vår intressentdialog.

Fair Action hållbarhetsrapporterade första gången 2016. Sedan dess har ambitionsnivån trappats upp sakta men säkert. Under verksamhetsåret 2019 utökades exempelvis hållbarhetsrapporteringen till att inkludera indikatorer som mäter de allvarligaste riskerna i vår verksamhet. Från och med 2019 valde vi också att lägga till riskområdet Mångfald och jämställdhet. Under 2020 gjordes en väsentlighetsanalys av kansliets miljörisker, en översyn av indikatorerna för föreningens miljöpåverkan och vi utvecklade de nya indikatorer som vi rapporterar för första gången i årets rapport, exempelvis klimatpåverkan och andel begagnade inköp.

Hållbarhetsrapporten är skriven utifrån riktlinjerna i Global Reporting Initiatives (GRI). Arbetet med att harmonisera rapporteringen utifrån den nya GRI standarden 2021 har påbörjats, men kommer inte vara synlig förrän i rapporteringen för 2022.

Vid sidan av kansliets interna miljöarbete har föreningen även tagit fram analyser av verksamhetens positiva och negativa miljöpåverkan, samt påbörjat arbetet med att åtgärda de potentiellt negativa effekterna. Ett exempel är risken att våra granskningar/rankningar uppmuntrar till ökad nykonsumtion. En av åtgärderna har varit att i kommunikationshandboken förtydliga föreningens ställningstagande för att tänka till innan köp, och att i första hand välja begagnade varor. Under 2021 påbörjade kansliet även den långa resan mot att integrera ett strategiskt miljöarbete i hela verksamheten för att öka den positiva miljöpåverkan i enlighet med föreningens verksamhetsidé.

Rapporten gäller enbart föreningen Fair Action och är upprättad av föreningens kansli med stöd av styrelsen. Föreningens revisor har verifierat att rapporten upprättats. För frågor kring hållbarhetsrapporten kontakta ekonomiansvarig Charlie Aronsson.

Intressent	Dialogforum
Medarbetare	Veckovisa kanslimöten, medarbetarsamtal, årlig arbetsmiljöworkshop, samverkansmöten, årlig utvärderingsworkshop.
Styrelse	Styrelsemöten, arbetsgruppsmöten.
Medlemmar	Årsmöte, årlig medlemsenkät.
Finansiärer	Årlig rapportering, medlemsmöten.
Samarbetspartners i produktionsländer	Mejl- och telefonkontakt i samband med research i produktionsländer, besök i Sverige och inför ansökningar.

Intressenter

Vi har identifierat följande intressenter som vi utgår ifrån när vi rapporterar vårt hållbarhetsarbete. I de olika forum där vi träffar våra intressenter hanterar vi hållbarhetsfrågor ur de olika intressentperspektiven.

Sociala villkor och mänskliga rättigheter

Att arbeta för mänskliga rättigheter och människors sociala villkor är kärnan av Fair Actions arbete. Det framgår av föreningens stadgar, strategier och långsiktiga verksamhetsmål. Inom de områden där vi anser att det finns risker att mänskliga rättigheter kränks på grund av organisationens verksamhet hanteras de i policys och styrdokument. Kanslichefen ansvarar för att medarbetare förstår föreningens stadgar, strategier och policys och att de är tillgängliga. Ordföranden ansvarar för att nya styrelsemedlemmar tar del av dokumenten.

Vassare verksamhetsidé och mål

Under 2020 påbörjade vi en översyn av både våra verksamhetsstrategier (numera verksamhetsidé) och verksamhetsmål. Processen avslutades i början av 2021 och dokumentet antogs under våren 2021. Verksamhetsmålen som satts kommer att gälla fram till 2026. Verksamhetsidén tar fasta på vårt arbete för att bidra till de globala målen (Agenda 2030) samt internationella konventioner och styrdokument gällande mänskliga rättigheter inom arbetslivet, företags ansvar och miljö. Jämfört med tidigare styrdokument har målsättningarna kopplade till miljö stärkts.

Skydd av den personliga integriteten allt viktigare

Fair Action är noga med att vår hantering av personuppgifter är i linje med FN:s riktlinjer för den mänskliga rättigheten till personlig integritet samt dataskyddsförordningen (GDPR). Under 2021 har vi uppdaterat vår integritetspolicy[6] och även tagit fram en lättläst version[7].

Arbetsvillkor i Sverige

Enligt Fair Actions hållbarhetspolicy ska föreningen prioritera underleverantörer som har kollektivavtal. 2021 gjordes fyra upphandlingar av nya tjänsteleverantörer. Två av dessa har kollektivavtal, övriga två har Fair Action haft dialog med angående arbetsvillkor.

Jämställdhet och mångfald – alltid i fokus

Under 2021 har arbetet med att implementera vår jämställdhet- och mångfaldspolicyn utvecklats ytterligare. Valberedningen fick i uppdrag att prioritera ökad jämställdhet och mångfald i styrelsen, vilket ledde till att vi nu har två manliga styrelseledamöter (tidigare hade vi ingen). I samband med rekrytering har vi formulerat annonserna på ett mer inkluderande sätt och även spridit till fler målgrupper. Det har dock fortsatt varit en utmaning

6 https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/06/Integritetspolicy-Fair-Action-210609.pdf
7 https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/06/Lattlast_Integritetspolicy-Fair-Action_210609.pdf

att få en större mångfald bland de ansökande. Vår årliga skriftliga lönekartläggning är en del av implementeringen av vår policy.

Våra granskningar visar att sexuella trakasserier och diskriminering är vanligt förekommande och att kvinnor ofta får lägre lön än män för samma arbete. Kvinnor är ofta dubbelt utsatta för negativ särbehandling eftersom de ofta också är migrantarbetare. Därför belyser Fair Action i sitt granskningsarbete företagens brister i jämställdhetsarbetet genom hela sin leverantörskedja. Under 2021 har vi ökat den interna kompetensen kring könsbaserat våld och trakasserier inom klädindustrin inför en kommande granskning på temat. Vi har också spridit information om frågan på våra sociala medier.

Fair Action backar människorättsförsvarare
Under 2021 har pandemins negativa påverkan på människorättsförsvarare och rättighetsbärare fortsatt vara tydlig. Ett av Fair Actions stora bidrag 2021 har varit att koppla samman en organisation som Solidarity Labour Development, India, som arbetar för att stå upp för bland annat textil- och läderarbetares rättigheter, med företag, svenska politiker och fackföreningar. Syftet med dessa digitala möten har varit att synliggöra människorna som far mest illa i pandemins fotspår för nyckelaktörer och öppna upp för en dialog mellan dessa aktörer och rättighetsbärarna.

Miljö

Fair Actions hållbarhetspolicy[8] styr arbetet med miljöfrågor. Policyn redogör för de områden som vi identifierat med störst risker för negativ påverkan på miljön, samt hur vi ska agera för att förebygga och minimera dessa. Huvudområdena i policyn är energianvändning, val av produkter och tjänster, kapital, resursanvändning, avfallshantering, förtäring, resor och boende. Klimat integreras som ett tvärgående tema i alla huvudområden sedan föreningens väsentlighetsanalys 2020.

Kanslichefen ansvarar för att medarbetare förstår policyn och att den finns tillgänglig, medan alla medarbetare ansvarar för dess efterlevnad. Eventuell avvikelse från hållbarhetspolicyn ska rapporteras till kanslichefen. Ordförande ansvarar för att nya styrelsemedlemmar tar del av policyn.

Under 2021 stärktes föreningens miljöarbete på flera områden.
I samband med revideringen av föreningens övergripande styrdokument – verksamhetsidé och verksamhetsmål – förstärkes miljöfrågornas ställning på flera sätt, bland annat genom att målsättningar kopplade till miljö- och klimat förtydligades.

När det kommer till det interna miljöarbetet var 2021 det första året vi tog fram samlad data för verksamhetens klimatavtryck. Den nya indikatorn är en följd av den väsentlighetsanalys av föreningens miljöpåverkan som föreningen genomförde 2020. Statistiken tas fram genom

8 http://fairaction.se/wp-content/uploads/2015/06/H%C3%A5llbarhetspolicy-Fair-Action.pdf

verktyget Zero Mission och kommer att utgöra en benchmark för fortsatta klimatåtgärder. Som en del i arbetet för att minska klimatavtrycket har föreningen under året även börjat föra statistik över andelen begagnade och/eller hyrda produkter.

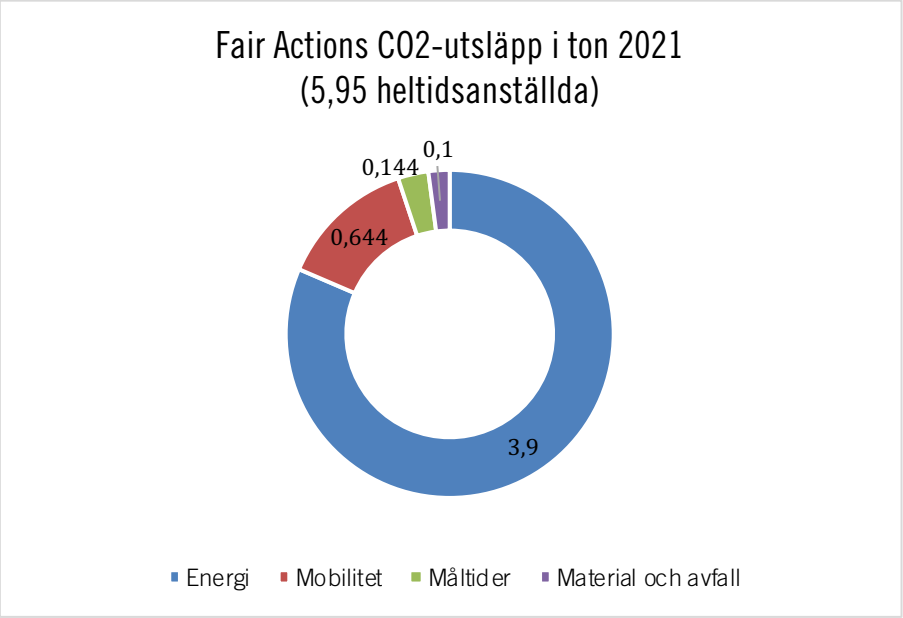

Riskområde - Klimat och energianvändning
Årets beräkning av kansliets samlade co2-utsläpp är föreningens första och baserar sig på de fyra utsläppsområden som ingår i Zero Missions beräkningsverktyg: energi, mobilitet, måltider, material och avfall (se tabell). Totalt släppte föreningen ut 4,7 ton Co2 under 2021. Siffran beräknas på 5,95 heltidsanställda (0,79 ton per heltidsanställd).

Utsläppsområde Energi stod för merparten av kansliets utsläpp under 2021, men baseras på schablonvärden då föreningen inte har praktisk möjlighet att få fram information kring kontorets energianvändning.

Mobilitet är det näst största utsläppsområdet och där kommer utsläppen till stor del från inrikesresor.

Siffror för mängd avfall och pappersanvändning är också ett område som vi inte haft möjlighet att ta fram siffror för, vilket gör att de faktiska utsläppen i kategori avfall är högre i verkligheten än i denna beräkning. Vi anser dock att nyttan i denna information inte överstiger svårigheten att ta fram den.

Pandemin har även haft stor påverkan på utsläppen eftersom personalens resor till och från kontoret varit nära noll, kansliet inte gjort några längre utlandsresor, och eftersom inköp av kaffe och mat till kontoret varit väldigt små.

Riskområde – inköp av hållbara produkter och tjänster

”Vid inköp väljer vi i första hand produkter och tjänster som är tredjepartscertifierade eller märkta utifrån kriterier för miljömässig hållbarhet och rättvisa arbetsförhållanden i produktionen.”

– Ur Fair Actions hållbarhetspolicy

Under 2021 har vi skärpt riskanalysen vi gör i samband med val av influencersamarbeten. Innan vi väljer ut en influencer att samarbeta med analyserar vi vilken policy influencern har för betalda samarbeten med företag. Samarbetar personen med vilka företag som helst eller väljer personen ut företag med hållbarhetsprofil? Under 2021 har två av fyra nya leverantörer av tjänster som upphandlats upp haft kollektivavtal och vi har bara samarbetat med influencers som ställer tuffa hållbarhetskrav på sina företagssamarbeten.

Under 2017 följde vi för första gången upp hur stor andel av våra inköp som var tredjepartscertifierade genom exempelvis Krav, Svanen och Fairtrade. Andelen har rört sig från 68% tredjepartscertifierade inköp 2017, 78 % under 2019, 70 % under 2020, till 63% under 2021. Den negativa trenden under de senaste två åren förklaras av att inköp av kaffe, te och andra varor som tidigare stått för merparten av våra tredjepartscertifierade inköp minskat under pandemin. Merparten av kontorsinredningen som vi köpt in under 2021 har varit begagnad.

Riskområde – Kapital

Vi strävar efter att förvalta föreningens tillgångar med hänsyn till människor och miljö, med ett lågt risktagande och en avkastning som gör att värdet hålls intakt över tiden. Likvida medel är det enda tillåtna tillgångsslaget.

-ur Fair Actions hållbarhetspolicy

Föreningen placerar medel i konton hos Ekobanken och JAK Medlemsbank av hållbarhetsskäl. Eftersom dessa banker inte erbjuder uttagskort har föreningen valt en annan bank för just denna tjänst.

Riskområde - Resursanvändning och avfallshantering

Föreningen strävar efter att minska användningen av förbrukningsmaterial. Föreningen har inte möjlighet att mäta avfallsmängd men arbetar aktivt för att minska mängden avfall, till exempel genom att i första hand återanvända matlådor vid köp av förtäring till kansliet och genom att ha övergått till att endast släppa rapporter elektroniskt.

Riskområde - Transportmedel

Organisationens resor är ett annat område som har identifierats som en väsentlig miljörisk. I hållbarhetspolicyn konstateras bland annat att transportmedel ska väljas utifrån dess klimatpåverkan och att resor endast ska göras då det bedöms att alternativ som telefonmöten eller videokonferenser inte är möjliga. Avgörande för huruvida vi deltar fysiskt

på möten är hur pass relevant agendan är för våra mål och våra möjligheter att påverka i våra kärnfrågor. Utsläppen till följd av personalens resor, inklusive både tjänsteresor och resor till och från arbetsplatsen, fångas upp i beräkningen av föreningens klimatavtryck och uppgick till 0,644 ton under 2021.

Efter beslut om att minska klimatutsläppen genom att låta fler internationella gäster medverka digitalt i rundabordssamtal och andra events istället för fysiskt, började kansliet föra statistik över antal fysiska respektive digitala möten som föreningen håller i. Under 2021 hölls inga fysiska möten med internationella gäster på grund av coronapandemin.
I de undantagsfall då föreningen behöver åka taxi använder vi Taxi Stockholm där personalen omfattas av kollektivavtal. Inga avvikelser från policyn förekom under 2021.

Riskområde - Förtäring

När Fair Action bekostar förtäring är den vegetarisk och ekologisk. Vid restaurangbesök väljer vi i största möjliga mån restauranger som har kollektivavtal.

-Ur Fair Actions hållbarhetspolicy

Under 2021, liksom under 2020 var 100% av den förtäring som bekostades av organisationen vegetarisk.

Riskområde - Boende

Enligt föreningens hållbarhetspolicy ska miljömärkta boenden och boenden som har kollektivavtal väljas så långt det är möjligt. Inga avvikelser från policyn gjordes under 2021.

Personal

I Fair Actions personalpolicy framgår att vi ska vara en arbetsplats där de anställda är delaktiga i verksamheten. Policyn betonar vikten av jämställdhet, mångfald och god arbetsmiljö. Fair Action är bundna av kollektivavtalet mellan Fremia och Unionen för tjänstemän som gäller alla anställda.

Samverkan mellan anställda och arbetsgivare

Samverkansmötet, där kanslichefen ingår tillsammans med de två fackliga ombuden på arbetsplatsen, är ett viktigt forum för anställda att lyfta frågor som rör arbetsmiljö och allmänt välmående. Samverkansmötet har tagit fram en krisplan och krisrutiner som godkänts av arbetsutskottet och gett input på lönekartläggningen som kanslichefen tagit fram under året. De skillnader mellan löne- och personalpolicys som upptäcktes 2020 har harmoniserats av kanslichefen under 2021.

Arbetsmiljö

Kanslichefen har personalansvar och har ett delegerat ansvar för arbetsmiljöfrågor från styrelsen. Kanslichefen rapporterar personal- och arbetsmiljöfrågor på samtliga styrelsemöten. Personal- och arbetsmiljöfrågor är även en stående punkt på kansliets veckovisa kanslimöten.

Stort fokus i styrelsearbetet och arbetet inom arbetsutskottet och samverkansmötet med de fackliga representanterna har legat på att alla mår så bra som möjligt och att vi trots brist på kontakt fysiskt bygger en stark lagkänsla.

Våra planeringsdagar bidrog till tydlighet och en jämn genomförandetakt av aktiviteter under året och gav medarbetare tid för återkommande återhämtning och reflektion. Planeringsdagarna fungerade även som forum för diskussion kring strategiska avgöranden för en mer effektiv implementering av aktiviteter. Vi har prioriterat kontinuerlig avstämning med och delaktighet från medarbetarna för att skapa en teamkänsla i gruppen, trots att även 2021 bestått av mycket hemarbete. Medarbetarnas välmående och hälsa har i år liksom tidigare varit i fokus, vilket har gett oss en lojal och engagerad personalstyrka som hjälper och stöttar varandra i alla lägen.

2018 samarbetade vi med en ergonomikonsult vilket resulterade i att vi 2019 kompletterade vårt kontor med anpassad datorutrustning. Under 2020 och 2021 har vi som många andra knappt använt våra lokaler och de anställda har arbetat hemifrån vilket ställt oss inför nya utmaningar. Vi mäter i verksamhetsberättelsen antalet sjukdagar och antal friskvårdstimmar per arbetstagare och år[9].

Personalens kompetensutveckling

Antalet utbildningstimmar per heltidsanställd medarbetare var under 2021 20 timmar jämfört med 49 timmar 2020, ett år där vi hade mycket nyrekryterad personal. Personalen har utbildats inom bland annat samverkansarbete på arbetsplatsen, EU:s beslutsprocesser samt fotografi.

Nya arbetsmiljöutmaningar i hemmakontoret

Vi har genomfört vår årliga arbetsmiljöworkshop för att utvärdera arbetsmiljörisker och uppdaterade också vår handlingsplan. Även 2021 färgade pandemin resultatet, men nu med mer fokus på osäkerheten gällande hemarbete eller kontorsarbete. Andra utmaningar som lyftes var att antalet arbetsuppgifter per person är många och att vi behöver koordinera de många olika projekten bättre för att undvika ”krockar”. För att avhjälpa det senare beslutade vi att lägga in en extra workshop i april när alla projektplaner är inlämnade för att undvika höga arbetstoppar för enskilda medarbetare. Det var också stor koncensus kring att bevara det fokus vi har haft på informella mötesformer även efter pandemin och en återgång till ett mer normalt kontorsarbete.

Kortsiktig finansiering – ökad stress

En arbetsmiljörisk som är återkommande är osäkerheten som kortsiktig finansiering medför. Sedan 2018 uppdateras medarbetare veckovis på våra kanslimöten om prioriteringar, ansvar och status vad gäller ansökningar och möjliga finansiärer. Detta med syftet att öka medarbetarnas kontroll över och delaktighet i den finansiella situationen. Detta hoppas vi i förlängningen ska hjälpa medarbetare att minska stressen.

9 Se not 4, sida 32

Medarbetarsamtal för bättre arbetsmiljö

Som ett led i att minska stressen på kansliet genomförs också medarbetarsamtal fyra gånger om året. På så sätt får medarbetaren kontinuerlig feedback och möjlighet att utvecklas tillsammans med organisationen. Kansliets gemensamma workshops och återkommande medarbetarsamtal bidrar till ökad delaktighet och samhörighet. Under 2021 har vi fortsatt att införliva våra fyra värdegrunder (omtanke, lyhördhet, tydlighet och tolerans) i det dagliga arbetet. Den regelbundna feedbacken är till exempel ett sätt att konkretisera värdegrunden tydlighet.

Att motverka korruption

Fair Action antog 2015 en antikorruptionspolicy[10]. Policyn gäller föreningens förtroendevalda, anställda, frivilliga, praktikanter samt konsulter och leverantörer som anlitas. Fair Action använder Sidas definition av korruption: Missbruk av förtroende, makt eller position för otillbörlig vinning. Korruption innefattar bl.a. mutor, bestickning – inkluderande bestickning av utländsk tjänsteman – utpressning, jäv samt nepotism.

Kanslichefen ansvarar för att medarbetare förstår föreningens antikorruptionspolicy och att den finns tillgänglig. Ordförande ansvarar för att nya styrelsemedlemmar tar del av dessa dokument. Representanter för Fair Action måste omgående anmäla alla fall av och misstankar om korruption inom organisationen till kanslichefen. Om misstanken gäller kanslichefen rapporteras misstankarna till ordföranden. Om misstanken om korruption rör ett visst projekt ska finansiären av projektet omedelbart informeras. Under 2021 har Fair Action inte fått in några anmälningar om faktisk eller misstänkt korruption.

Fair Action tummar inte på sitt oberoende

Fair Actions oberoende och trovärdighet är en av organisationens viktigaste tillgångar. I vår finansieringspolicy[11] tydliggörs att organisationen inte tar emot finansiering eller förmåner från företag eller andra organisationer som vi granskar. 2018 färdigställdes ett verktyg där alla potentiella finansiärer bedöms utifrån ett antal kriterier, bland annat ett som berör föreningens finansieringspolicy. Om finansiären inte bedöms leva upp till föreningens finansieringspolicy diskvalificeras finansiären. Vid tveksamheter om mottagande av finansiering eller förmåner från en viss organisation kan påverka Fair Actions anseende negativt lyfts frågan i styrelsen.

Rutiner för att minimera risken för korruption

Fair Action har etablerat rutiner för att minimera risken för korruption, exempelvis genom utformning av attestordning som gör att inga avtal eller ekonomiska beslut kan genomföras av en enskild person. Föreningen använder en extern auktoriserad revisor som granskar ekonomin och den övriga verksamheten. Från och med verksamhetsåret 2018 har föreningen även en föreningsrevisor.

10 http://fairaction.se/wp-content/uploads/2015/06/Antikorruptionspolicy-f%C3%B6r-Fair-Action.pdf

11 http://fairaction.se/wp-content/uploads/2015/06/Finansieringspolicy-f%C3%B6r-Fair-Action.pdf

GRI INDEX

Indikatorer	GRI-index	Avsnitt	Kommentar
1.	**Organisationsprofil**	**Allmänt om verksamheten, s 29**	
102-1	Organisationens namn	Årsredovisning, s 29	
102-2	Primära verksamhetsområden	Kort om oss, s 3, se även länk i kommentar	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/04/Verksamhetside-210330.pdf
102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor	Årsredovisning, förvaltningsberättelse s 29	
102-4	Antal länder och namn på länder där vi har betydande verksamhet eller verksamhet som har betydelse för hållbarhetsarbetet	Våra granskningar och påverkansarbete 2021, s 6, Nätverk och samarbeten, s 15	
102-5	Ägarstruktur och företagsform	Kort om oss, s 3	
102-6	Marknader som organisationen är verksam på (inklusive geografisk fördelning, sektorer som man är verksam i och typ av kunder och förmånstagare)	Våra granskningar och påverkansarbete 2021, s 6, Nätverk och samarbeten, s 15	
102-7	Organisationens storlek	Kort om oss, s 3	
102-8	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön	Årsredovisning, not 4, s 32	
102-9	Leverantörskedjan	Nätverk och samarbeten, s 16	
102-10	Förändringar i organisationen och dess leverantörskedja	Se kommentar	Inga relevanta förändringar
102-11	Försiktighetsprincipen	Se kommentar	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/04/Verksamhetside-210330.pdf
102-12	Externa principer som organisationen stödjer	Se kommentar	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/04/Verksamhetside-210330.pdf
G4-13	Sammanslutningar som organisationen är medlem i	Nätverk och samarbeten, sid 15 Hållbarhetsrapport, s 18	
2.	**Strategi**		
102-14	Uttalande från organisationens högsta beslutsfattare om relevansen av hållbar utveckling för organisationen och organisationens strategi för hantering av hållbar utveckling	Kanslichefen har ordet, s 4	
3.	**Etik och integritet**		
102-16	Värderingar, principer, standarder och etiska riktlinjer	Se kommentar	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/04/Verksamhetside-210330.pdf

4.	**Styrning**		
102-18	Bolagsstyrning/Organisations-styrning	Stadgar, se kommentar	http://fairaction.se/om-fair-action/stadgar/
	Primära verksamhetsområden	Kort om oss, s 3, se även länk i kommentar	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/04/Verksamhetside-210330.pdf
5.	Intressenter		
102-40	Lista över intressenter	Hållbarhetsrapport, s 18. Se även länk kommentar	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/04/Verksamhetside-210330.pdf
	Antal länder och namn på länder där vi har betydande verksamhet eller verksamhet som har betydelse för hållbarhetsarbetet	Våra granskningar och påverkansarbete 2021, s 6, Nätverk och samarbeten, s 15	
102-41	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	Hållbarhetsrapport, Personal s 23	
102-42	Identifiering och val av intressenter	Hållbarhetsrapport, s 18	
102-43	Intressentdialog	Hållbarhetsrapport, s 18	
102-44	Viktiga områden som lyfts av intressenter	Hållbarhetsrapport, s 18	
6.	Rapporteringspraxis		
102-45	Juridiska enheter ingående i den finansiella redovisningen	Hållbarhetsrapport, Hur vi rapporterar, s 18	
102-46	Process för att definiera rapportinnehåll och avgränsningar	Hållbarhetsrapport, s 18	
102-47	Väsentliga hållbarhetsfrågor	Hållbarhetsrapport, s 18	
102-48	Väsentliga förändringar av information	Se kommentar	Inga väsentliga förändringar av information
102-49	Förändringar i rapportering	Se kommentar	Inga väsentliga förändringar i rapporteringen
102-50	Rapportperiod	Hållbarhetsrapport, Hur vi rapporterar, s 18	
102-51	**Senaste rapport**	**Hållbarhetsrapport, Hur vi rapporterar, s 18**	
102-52	Rapportcykel	Hållbarhetsrapport, Hur vi rapporterar, s 18	
102-53	**Kontaktperson för hållbarhetsrapporten**	**Hållbarhetsrapport, Hur vi rapporterar, s 18**	
102-54	Val av rapporteringsnivå enligt GRI Standards	Hållbarhetsrapport, Hur vi rapporterar, s 18	
102-55	GRI-index	Hållbarhetsrapport, GRI index s 26	
102-56	**Extern granskning och verifiering**	**Hållbarhetsrapport, Hur vi rapporterar, s 18**	
103-1	Förklaring av väsentliga frågor och avgränsningar	Hållbarhetsrapport, s 18	
103-2	**Hållbarhetsstyrningen och dess innehåll**	**Hållbarhetsrapport, s 18. Se även kommentar**	**http://fairaction.se/om-fair-action/policies/**
103-3	Utvärdering av hållbarhetsstyrningen	Hållbarhetsrapport, s 18	
	Väsentliga frågor		
205-2	Andel anställda som genomgått utbildning i verksamhetens policy och riktlinjer avseende anti-korruption	Hållbarhetsrapport, Att motverka korruption s 25. Se även kommentar	http://fairaction.se/wp-content/uploads/2015/06/Antikorruptionspolicy-f%C3%B6r-Fair-Action.pdf
	Identifiering och val av intressenter	Hållbarhetsrapport, s 18	
305-3	Andra indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 3)	Hållbarhetsrapport, Miljö s 20. Se även kommentar.	Rapporterar utsläpp för resor

401-3	Föräldraledighet	Hållbarhetsrapport, Personal s 23	
403-2	**Sjukfrånvaro**	**Årsredovisning not 4 personal, s 32**	
404-1	Genomsnittligt antal utbildningstimmar per anställd per år	Hållbarhetsrapport, Personal sid 23	
405-1	Mångfald och jämställdhet	Hållbarhetsrapport, Personal s 23 och Sociala frågor och MR s 19	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2017/06/J%C3%A4m-st%C3%A4lld-hets-och-m%C3%A5ngfaldspolicy_Fair-Action.pdf
	Väsentliga hållbarhetsfrågor	Hållbarhetsrapport, s 18	
412-2	Andel anställda som genomgått utbildning om mänskliga rättigheter	Hållbarhetsrapport, Sociala frågor och MR, s 19	
405-1	Mångfald och jämställdhet	Hållbarhetsrapport, Personal s 23 och Sociala frågor och MR s 19	https://fairaction.se/wp-content/uploads/2017/06/J%C3%A4m-st%C3%A4lld-hets-och-m%C3%A5ngfaldspolicy_Fair-Action.pdf
412-2	Andel anställda som genomgått utbildning om mänskliga rättigheter	Hållbarhetsrapport, Sociala frågor och MR, s 19	
	Branschspecifika frågor - ekonomi		
NGO 8	Källor till medel och de fem största givarnas bidrag	Årsredovisning, not 2, s 32	

ÅRSREDOVISNING 2021

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VERKSAMHETEN

Allmänt om verksamheten
Fair Action är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden förening. Föreningen har sitt säte i Stockholm.

Fair Actions arbete bidrar till en hållbar värld, där mänskliga rättigheter respekteras och alla har en möjlighet att leva ett värdigt liv. Genom Fair Actions inflytande respekterar företag de mänskliga rättigheterna och tar ansvar för sin miljöpåverkan. Fair Action arbetar för att förverkliga denna målsättning genom att:
–Granska företag.
–Samarbeta med lokala organisationer i låglöneländer.
–Samverka med andra organisationer nationellt och internationellt.
–Bedriva aktivt opinionsarbete.

Främjande av ändamålet
Fair Action har under verksamhetsåret 2021 främjat organisationens ändamål genom att driva projekt och påverkansarbete för frågor gällande mänskliga rättigheter och hållbarhet inom föreningens fokusbranscher kläder, läder och bank. Föreningen har dessutom drivit projekt inom politisk påverkan för en hållbar industri samt ett projekt för att ungdomar ska lära sig mer om föreningens frågor. För ytterligare beskrivning av projekt och resultat, se Fair Actions verksamhetsberättelse.

FLERÅRSÖVERSIKT

Beloppen i flerårsöversikten är angivna i tusental kronor om inte annat anges.

	2101-2112	**2001-2012**	**1901-1912**	**1801-1812**
Omsättning	4 646	3 954	3 050	3 014
Resultat efter finansiella poster	-50	-71	103	57
Balansomslutning	2 246	1 513	1 060	1 072

RESULTATRÄKNING

		2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.			
Medlemsavgifter		47 820	40 920
Gåvor		4 981	13 533
Bidrag	*2*	4 443 380	3 800 619
Nettoomsättning	*3*	150 298	99 388
Övriga rörelseintäkter		0	9 561
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		**4 646 481**	**3 964 033**
Rörelsekostnader			
Handelsvaror		-530 516	-482 348
Övriga externa kostnader		-586 043	-528 546
Personalkostnader	*4*	-3 580 289	-3 023 903
Summa rörelsekostnader		**-4 696 848**	**-4 034 797**
Rörelseresultat		***-50 369***	***-79 764***
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		77	0
Summa finansiella poster		**77**	**0**
Resultat efter finansiella poster		***-50 292***	***-70 764***
Resultat före skatt		***-50 292***	***-70 764***
Årets resultat		***-50 292***	***-70 764***

BALANSRÄKNING

		2020-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	*5*	278	278
Andra långfristiga fordringar	*6*	2 800	2 800
Summa finansiella anläggningstillgångar		3 078	*3 078*
Summa anläggningstillgångar		3 078	**3 078**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		9 896	14 196
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		51 173	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		60 000	62 057
Summa kortfristiga fordringar		*121 069*	*76 253*
Kassa och bank			
Kassa och bank		2 122 268	1 433 815
Summa kassa och bank		*2 122 268*	*1433 815*
Summa omsättningstillgångar		**2 243 337**	**1 510 028**
SUMMA TILLGÅNGAR		**2 246 415**	**1 513 146**

EGET KAPITAL OCH SKULDER	**2021-12-31**	**2020-12-31**
Eget kapital		
Eget kapital vid räkenskapsårets början	726 297	797 061
Årets resultat	-50 292	-70 764
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	**676 005**	**726 297**
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	22 912	10 975
Skatteskulder	19 966	5 708
Mottagna ej använda bidrag	1 183 650	482 687
Övriga skulder	215 358	165 653
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	128 524	121 826
Summa kortfristiga skulder	**1 570 410**	**786 849**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**2 246 415**	**1 513 146**

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Enligt BFNAR 2016:10

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNA 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Materiella anläggningstillgångar

Föreningens samtliga materiella anläggningstillgångar har värderats till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar som fördelas över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Nyckeltalsdefinitioner

Nedan definieras nyckeltalen i förvaltningsberättelsens flerårsöversikt.

Nettoomsättning = Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar. Resultat efter finansiella poster = Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före skatter

Not 2 Bidrag	2021	2020
Allmänna Arvsfonden	1 688 883	1 216 049
EU	89 384	70 732
ForumCiv	1 664 330	1 607 121
Konsumentverket	850 000	812 500
Naturvårdsverket	150 783	94 217
Summa	**4 443 380**	**3 800 619**

Not 3 Nettoomsättning	2021	2020
Uppdragsförsäljning	150 298	99 388
Summa	**150 298**	**99 388**

Not 4 Personalkostnader och medelantalet anställda	2021	2020
Medelantalet anställda	5,8	5,6
Män	2	1,8
Kvinnor	3,8	3,8
Antal sjukdagar per arbetstagare och år	4,3	3,1
Antal friskvårdstimmar per arbetstagare och år	71	51

Not 5 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	278	0
Utgående anskaffningsvärden	278	278

Not 6 Andra långfristiga fordringar	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 800	2 800
Utgående anskaffningsvärden	2 800	2 800

UNDERSKRIFTER

Stockholm den 2022-04-19

Sofia Stenfeldt - ordförande

Julia Engqvist - vice ordförande

Live Brathovde Häll – ledamot

Jonas Andersson – ledamot

Magnus Hedenmark – ledamot

Liv Fjellander – ledamot

Sandhya Randberg – ledamot

Min revisionsberättelse har lämnats den 2022

Angelika Thor
Auktoriserad revisor
ABC Revision

FAIR ACTION

Promoting responsible business